จำเป็นไหมที่ต้องให้แถวละหมาดด้านซ้ายและขวาเท่ากัน?

[ไทย]

السُّنَّة أن يكون الإمامُ مقابلَ وسط الصف

[باللغة التايلاندية]

www.islamqa.com

موقع الإسلام سؤال وجواب

แปลโดย: อัสรัน นิยมเดชา

ترجمة: عصران إبراهيم

ตรวจทาน: ฟัยซอล อับดุลฮาดี

مراجعة: فيصل عبدالهادي

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการเผยแพร่และสอนอิสลาม อัร-ร็อบวะฮฺ กรุงริยาด

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1429 – 2008

จำเป็นไหมที่ต้องให้แถวละหมาดด้านซ้ายและขวาเท่ากัน?

มีสุนนะฮฺให้อิหม่ามยืนอยู่ตรงกับกึ่งกลางของแถว โดยแถวแรกนั้นให้เริ่มจากข้างหลังอิหม่าม แล้วจึงขยายออกทางขวามือและซ้ายมือของอิหม่าม ซึ่งหากด้านใดด้านหนึ่งมากกว่าอีกด้านหนึ่งเล็กน้อยก็ไม่เป็นไร

จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ กล่าวว่า ท่านเราะสูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า "**พวกท่านจงให้อิหม่ามอยู่กึ่งกลาง**" บันทึกโดย อบูดาวุด (681)

อัลมุนาวีย์ กล่าวอธิบาย ว่า "นั่นคือ ให้อิหม่ามอยู่ตรงกับกึ่งกลางแถว เพื่อที่ผู้ที่อยู่ทางขวามือและซ้ายมืออิหม่ามจะสามารถได้ยินการอ่านของอิหม่าม และได้อยู่ใกล้อิหม่ามในระดับที่ใกล้เคียงกัน" [ดู ฟัยฎุลเกาะดีรฺ]

แต่อุละมาอ์ส่วนใหญ่เห็นว่าหะดีษบทนี้เฎาะอีฟ [ดู เฎาะอีฟอบีดาวุด]

แต่ถึงกระนั้น ก็ยังมีหะดีษที่เศาะหีหฺถูกต้องบทอื่นๆ ที่อาจจะมาช่วยเสริมความหมายของหะดีษบทนี้ได้ (นั่นคือให้อิหม่ามยืนอยู่ตรงกับกึ่งกลางของแถว) ดังต่อไปนี้

1- จากท่านอิตบาน บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม มาเยี่ยมท่านที่บ้าน จากนั้นท่านก็กล่าวถามว่า "**ท่านชอบที่จะให้เราละหมาดตรงส่วนใดของบ้านท่าน**?" ท่านอิตบานก็ชี้ไปยังมุมหนึ่งของบ้าน แล้วท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ตักบีรฺ ส่วน**พวกเราก็ตั้งแถวข้างหลังท่าน** [บุคอรี : 424 และ มุสลิม : 33]

2- จากท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ เล่าว่า มุลัยกะฮฺ (ย่าหรือยายของท่าน) ได้เชิญท่านเราะสูลศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทานอาหารที่นางจัดเตรียมไว้เพื่อท่าน เมื่อท่านทานเสร็จ ท่านก็กล่าวว่า "**พวกท่านจงลุกขึ้น เราจะละหมาดกัน**" ท่านอนัส กล่าวว่า : แล้วท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็ยืนขึ้นละหมาด โดย**ฉันและเด็กกำพร้ายืนตั้งแถวข้างหลังท่าน** ส่วนสตรีชราก็ยืนข้างหลังเรา [บุคอรี : 380 และมุสลิม : 658]

3- จากท่านญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ กล่าวว่า "ครั้งหนึ่งฉันละหมาดกับท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แล้วฉันยืนทางซ้ายมือของท่าน ท่านก็ดึงมือฉันให้ไปยืนทางขวามือของท่าน จากนั้น ญับบารฺ บิน ศ็อครฺ ก็เข้ามา เขาอาบน้ำละหมาดแล้วมายืนละหมาดทางซ้ายมือของท่านเราะสูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ

วะสัลลัม ท่านจึง**ดันเราทั้งสองให้ถอยลงไปอยู่ข้างหลังท่าน**" [มุสลิม : 3014]

ซึ่งจากหะดีษทั้ง 3 บทข้างต้น ประโยคที่ว่า "**พวกเราก็ตั้งแถวข้างหลังท่าน**" "**ฉันและเด็กกำพร้ายืนตั้งแถวข้างหลังท่าน**" และ "**ดันเราทั้งสองให้ถอยลงไปอยู่ข้างหลังท่าน**" แสดงให้เห็นว่าเศาะหาบะฮฺเหล่านั้นเริ่มตั้งแถวละหมาดข้างหลังท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทันที กล่าวคือท่านอยู่ตรงกับกึ่งกลางของแถวนั่นเอง

ท่านอิบนุกุดามะฮฺ เราะหิมะฮุมุลลอฮฺ กล่าวว่า "ถือเป็นมุสตะหับ (ส่งเสริม) ให้อิหม่ามยืนตรงกับกึ่งกลางของแถว" [อัลมุฆนีย์ 2/27]

ท่านนะวะวีย์ เราะหิมะฮุลลอฮฺ กล่าวว่า "อุละมาอ์มัซฮับเราและมัซฮับอื่นๆต่างเห็นพ้องต้องกันว่าส่งเสริมให้ยืนละหมาดในแถวแรก โดยมีรายงานหะดีษที่ถูกต้องระบุถึงหลายตัวบทด้วยกัน...และส่งเสริมให้ยืนตั้งแถวโดยให้อิหม่ามอยู่ตรงกับกึ่งกลางของแถว และให้มะมูมยืนด้านหลังของอิหม่ามทั้งสองข้าง (ขวามือ-ซ้ายมืออิหม่าม)" [อัลมัจญฺมูอฺ : 4/192]

และเราอาจจะเสริมด้วยคำตอบของเชคอิบนุอุษัยมีน เราะหิมะฮุลลอฮฺ ดังนี้ :

"แถวขวามืออิหม่ามนั้นดีกว่าซ้ายมือ แต่ก็ไม่เสมอไป เพราะถ้าหากว่าการยืนทางขวามือดีกว่าในทุกกรณี ท่านนบีศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ก็คงจะกล่าวว่า '**พวกท่านจงเติมเต็มแถวทางขวามือก่อน**' แต่นี่ท่านกล่าวเพียงว่า '**พวกท่านจงเติมเต็มแถวแรกก่อน จากนั้นก็แถวถัดไป**' ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเติมเต็มแถวทางขวามือก่อนแต่อย่างใด

แต่สมมุติว่าทั้งสองข้างมีจำนวนคนเท่าๆกัน หรือใกล้เคียงกัน เช่น ข้างขวา 5 คน ข้างซ้าย 5 คนเช่นนี้การต่อแถวทางขวามือก็เป็นการดีกว่า โดยให้คำนึงว่าจะไม่ทำเกิดความแตกต่างระหว่างทั้ง 2 ข้างมากนัก (คือให้สมดุลกันระหว่างด้านขวาและซ้ายมือ) แต่ถ้าหากว่าแถวขวามือขยายออกไปห่างจากอิหม่ามมากแล้ว แน่นอนว่าแถวซ้ายมือที่อยู่ใกล้อิหม่ามมากกว่าย่อมดีกว่าขวามือซึ่งอยู่ห่างจากอิหม่าม" [อัชชัรหุล มุมติอฺ 3/10]

สรุปความจาก www.islamqa.com/ar/ref/66017